

# افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد  
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Literary-Cultural

ادبی - فرهنگی

همایون "باختریانی"

۴ سپتمبر ۲۰۱۶

تصحیح، تنظیم و شرح لغات: خ. معروفی

## دیوان

"عبدالله شهاب تُرشیزی هروی"

۱۳۸

مُقَطَّعات

۳۹

نغمه بلبلی کی؟ از غراب برآید چشمه حیوان کی از سراب برآید  
شیشه قاروره، سرخ فام بود لیک ظن نبرد کس، کزان شراب برآید  
چشم نکویی مدار، جز ز نیکویان کی ز دُخان، بخشش سحاب برآید  
ای شب یلدا، به دستگاه درازی غره مشو، کاخر آفتاب برآید  
ساغر ما را، تهی مبین، به بر خُم کاخر ازین خم، شراب ناب برآید  
زهره و مریخ را ز ماهی و عقرب نوبت باران و فتح باب برآید  
گنجِ نهان بین، مبین خرابی ظاهر گنج شنیدی، که از خراب برآید  
هست کتاب شما، و آستر ما بر سر ره، تا که ماهتاب برآید  
خلق عسافیر<sup>۱</sup> را، صغیر شود دام چون، که صدای پر عقاب برآید

<sup>۱</sup> "خلق" درینجا مراد از "خیل" و "گروه" است و "خلق عسافیر" یعنی "خیل گنجشک" - "عسافیر" جمع "عصفور" - و "صغیر" معنای "آواز" را می دهد. معنای مصراع چنین می شود: آواز خیل گنجشک، بلای جان شان می شود

جوشن تلبیس چیست در پس آدیوان  
خامه من چون صریر نظم برآورد  
در اثر کاوش عطارد کلکم  
از دم افعی بدار دست، ازان پیش  
سر مکش این قدر، از نیام مدارا  
یا به دماغی، که نیست شامه او را  
چون ز کمان، ناوک شهاب برآید  
بخت خراسانیان، ز خواب برآید  
ز آتش سوزان، مهر آب برآید  
کز بُن دندان او، لعاب برآید  
تیغ شه مالک الرقاب برآید  
بوی گل و نگهت گلاب برآید

---

<sup>۲</sup> "دیوان" به پای مجهول و مراد "دیوها" ست - جمع "دیو"